

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 12 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT

R O M E.

Men blijft voortdurend verzekeren dat de Koningin *Douairiere* van Sardinië het wezenlijk besluit genomen heeft om zich van de wereld af te zonderen en hare dagen in een Klooster door te brengen. Men voegt er bij dat zij de *Villa Ruffinella*, welke zij op dit oogenblik op de hoogte van het Tusculum bewoont, aan de Jesuiten, aan welke dezelve vroeger heeft toebehoort, heeft teruggegeven.

— Den 25sten Augustus, zijnde de feestdag van den H. *Lodewyk*, in de koninklijke kerk van den H. *Lodewyk* der Franschen, die prachtig versierd was, het feest gecelebreerd geworden. Zijne Exc. de Graaf *Septime de la Tour-Maubourg*, Ambassadeur van Frankrijk bij den heiligen Stoel, onderscheidene leden van het korps diplomatiek en HH. EEM. de Kardinalen waren daarbij tegenwoordig. De plechtige mis werd in het pontificaal door Mgr. *Vespignani*, Aartsbisschop van Tiana gecelebreerd. In den namiddag heeft Zijne Heiligheid zich naar de koninklijke kerk begeven. Na het H. Sacrament voor het Altaar van dien heiligen Koning te hebben aangeboden, heeft de H. Vader de Kapellanen dier Kerk en ander personen in de sacristij tot den voetkus toegelaten. Zijne Heiligheid werd door Z. Exc. den Ambassadeur van Frankrijk en door den *Abbé de Zassonne* ontvangen. Na afloop der plechtigheid, keerde de H. Vader, te midden der toewijdingen van de vergaderde me-
ste naar zijne residentie op het quirinaal, terug.

FRANKRIJK.

P A R I J S, den 8sten September.

Maheméd-Ali, heeft aan de Europeesche Consuls formeel verklaard dat hij de Ottomanische Vloot niet terug zal geven voor en almeer hij de erfelijkheid van Egypte, Syrie, Arabie, van Sennaar en Soudan zou verkregen hebben. De Consuls hebben hiervan akte opgemaakt; hetgeen thans bewijst dat de onderkoning geenzins voornemens is de vloot terug te geven, is dat hij bijna al de geneesheeren en lootsen heeft weg gezonden.

— Meer dan drie honderd Carlistische vlingelingen zijn te Bayonne aangekomen. Onder hen tellt men het geheele klooster der *cerwaaide Paters Jesuiten van Loyola, pater Cyrillus, en vele*

Drie missionarissen, Jesuiten, hebben zich te Bordeaux voor Madoré ingescheept.

De tegenwoordige Bisschop van Vincennes heeft even als zijnen eerbiedwaardigen Voorzaat allen ijver en werkzaamheid aan den dag gelegd om voor zijn bisdom nieuwe Missionarissen te verkrijgen. Onderscheidene bisdommen heeft hij doorloopen en zeer geschikte lieden gevonden om zich aan deze verwijderde missie toe te wijden. Vier nieuwe priesters zijn reeds wederom naar Amerika vertrokken, waaronder drie uit het bisdom van Rennes en de vierde uit dat van Brioux. Twee diakenen en subdiakenen hebben zich voor dezelfde bestemming ingescheept. Hierbij moet men nog vele jonge geestelijken voegen, die tot de kleinere orden behooren, waaronder de heer *Clark*, een Ier. Een ander priester werd nog te Havre verwacht en was aldaar nog niet aangekomen.

Er zijn nog eenige andere personen, die zich aan den dienst der missie van Vincennes willen toewijden, vertrokken; onder anderen drie jonge lieden die zich bij de broeders der christelijke scholen willen voegen, en in het volgende jaar uit Frankrijk naar Vincennes zullen verzonden worden. Eene gemeenschap van godsdienstige vrouwen heeft insgelijks beloofd om zusters naar dat bisdom te zenden en eenige die aanvragen hebben gedaan, zijn reeds voorbehouden om later die bestemming te kunnen verkrijgen.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES.

Baijonne 7 September ten 1 uur.

De Generaal Kommandant der 20ste militaire divisie aan den Minister van buitenlandsche zaken.

Don Carlos heeft zijn Hof en zijn ministerie weggezonden. Hij is te Lecumborrij terug gekomen.

De Heeren *de la Piscina, Erro* enz. zijn in Frankrijk terug.

De Navarresche bataillons begaan alle soorten van buitensporigheden.

De Generaal *Moreno* is gisteren te Urdax gefusilleerd.

Constantinopel 23 Augustus.

— Er is sterk spraak van de aanstaande komst in onze haven van de Fransche en Engelsche zeemagt. *Chosrew-Pacha* is de eenigste in den Divan die zich daar tegen verzet. De afval van den Kapitan-Pacha heeft onze militaire marine tot onmagt gebracht, van de talrijke schepen die onder de bevelen van *Gallipoli* vertrokken zijn, zijn er slechts vijf den Sultan getrouw gebleven.

Wij hebben niets meer dan vier gewapende fregatten, waaronder een gerascerd schip, drie korvetten, vier brikken of goeletten en drie stoombooten; eene der fregatten ligt op statie in den Bosphorus bij den ingang der Zwarte Zee, eene Korvet is te Therapia en een ligt schip in de Dardanellen met de Fransche brik de *Mesange*; het overschot van het eskader is te Corne d'or geankerd.

Het Russische leger heeft geene beweging gemaakt, hetzelve is altijd aan de oevers der Zwarte Zee gekampeerd, gereed om op het eerste bevel ingescheept te worden.

Touton den 4den September.

De *Castor* gekommandeerd door den scheeps-luitenant *Serval* heeft den 23sten der afgelopen maand Constantinopel verlaten. op dit oogenblik waren de Fransche en Engelsche eskaders aan de kaap *Beschla*, kust van Troije, ten anker. Zij maakten eene zee-sterkte uit van 25 zeilen als:

17 linieschepen, 7 Fransche 10 Engelsche.

2 fregatten, 1 Fransch en 1 Engelsch.

4 korvetten, 1 Fransch en 3 Engelsche.

2 Fransche stoombooten.

Doch dit voor anker liggen gaf geene zekere veiligheid tegen het slechte weder; indien de eskaders niet naar Constantinopel kunnen opvaren, zullen zij verplicht zijn in den golf van Smyrna te moeten overwinteren.

— De Oostenrijksche divisie gekommandeerd door den commodore *Bandiera* en zamengesteld uit een fregat, eene korvet, twee brikken en eene stoomboot was te Smyrna en wachtte Prins *Frederik*, die met een fregat en eene brik moest aankomen.

De Egyptische vloot was gedeeltelijk in de haven van Alexandrië en gedeeltelijk kruisende.

— De dagbladen van Baijonte van den 4den houden den geheelen tekst in van het verdrag gesloten te Bergara tusschen *Espartero* en *Murolo*, den 31sten Augustus.

Artikel 1 van dit traktaat zegt. De Kapitein Generaal *Don Bal-domero Espartero* zal zich haasten zijne belofte te vervullen en verbindt zich formeel om aan de Cortes de toekenting of de wijziging der *Fueros* voor te stellen.

Bij de andere artikelen worden de ambten en eerebetels, voor alle de Hoofden en Officieren behouden; de beroegdheid taten de man-
hen, die het zouden verlangen, hunde dienst in het leger der Koningin voort te zetten

De artikelen 6 en 7 houden in, dat al de burgerlijke ambtenaren die zich binnen de twaalf dagen, die op het tegenwoordig geratificeerd traktaat zullen volgen, aanmelden, in die bepalingen zullen begrepen zijn en dat, wanneer de Navarresche en Alavasche divisies en de *Castiliaasche, Bis-*
voorgaande artikelen is uitgedrukt, zullen gemeten.

BELGIE.

B R U S S E L, den 8den September.

De plechtigheid der opening van den ijzeren spoorweg die de provincie Limburg met den grooten weg naar Luik en Brussel verbindt, zal in de eerste dagen der aanstaande maand te St. Truijen plaats hebben en bij die gelegenheid zullen feesten gegeven worden.

De regering van St Truijen ongetwijfeld overtuigd dat deze plechtigheid de geheele provincie aanbelangt, heeft zich bij de permanente Commissie vervoegd om een onderstaad te bekomen, ten einde de kosten te dekken, en haar verzoek is toegestaan.

De Hollandsche Pers.

Onder dit opschrift levert het Brusselsche dagblad *l'Observateur*, van den 2den dezer maand het volgende opmerkelijke artikel:

De Hollandsche dagbladen houden zich op dit oogenblik bezig met de gewigtige vraag der herziening van de oude grondwet der Nederlanden. Ongelukkigwijze zijn zij het niet eens omtrent de wijzigingen, in dezelve te brengen. Terwijl de eenen de staatsre-geling willen vestigen op de beginselen, door alle vrije volken aangenomen, verzetten de anderen zich hiertegen met eene betreuens-waardige hatstarrigheid en eene moeilijk te verklaren verblindheid:

Ver van te beantwoorden aan de oproeping, welke de Heer *DONKER CURTIUS* onlangs aan de Hollandsche pers rigtte, bestrijdt het *Handelsblad* met al zijne krachten de stellingen van dien publicist.

Het *Handelsblad* wil geene verantwoordelijke Ministers. Het wil niet dat de nationale vertegenwoordiging invloed oefene op hunne benoeming. Nogtans erkent hij het beginsel der koninklijke verantwoordelijkheid. Maar indien de koning niet verantwoordelijk is voor de handelingen van zijn bestuur, indien de Ministers er evenmin verantwoordelijk voor zijn, zoo zal Holland verstoken blijven van de voor-naamste waarborgen van het vertegenwoordigend stelsel. Het zal een tweeslagtig Gouvernement hebben, een ongerijmd mengsel van afgevaardigden, die wegens hun gedrag verantwoordelijk zullen zijn aan hunne kiezers, terwijl de uitvoerende magt wegens het zijne aan niemand verantwoordelijk zijn zal. De kamers zullen de voorsellen der regering kunnen weigeren, ziedaar alles; hare regtent en hare werking zullen zich niet verder uitstrekken. Zij zullen zoo veel zij willen het gedrag der Ministers kunnen laken, het zal van het welgevallen des Konings afhangen hen in hun ambt te houden, hij zal zelfs tot op een zeker punt aan de oppositie het stilzwijgen

kunnen opleggen; want krachtens zijne onschendbaarheid en de onverantwoordelijkheid zijner agenten, zal hij als eene aanranding zijner regten kunnen beschouwen iederen min of meer levendigen aanval op de handelingen van zijn bestuur."

De aanmerking is zeer juist, en doet het ongerijmd van de onverantwoordelijkheid der Ministers, bij de onschendbaarheid des Konings, tegenover eene vrije pers, in het oog vallen. Immers als de regering slechts weinig of geringe fouten begaat, en de aanmerkingen en waarschuwingen der pers dus minder noodig zouden wezen, zou de pers vrijheid hebben van spreken; maar beging de regering talrijke en verregaande fouten, ging zij hare magt te buiten, overtrad zij de grondwet, — dan zou de pers, wier aanmerkingen en vermaningen des te noodiger zouden worden, juist geene vrijheid van spreken meer hebben; want loonde zij aan dat de regering fout op fout beging en de grondwet schond, dan zou men haar terstond kunnen vervolgen wegens loon of laster jegens den Koning of jegens openbare autoriteiten of lichamen uit meer dan een persoon bestaande. Men zou zeggen: De overtreding der grondwet is eene daad, die blootstellen zou aan den haat of de verachting der medeburgers; zoodanige daad mag niet worden te last gelegd zonder aanvoering van bewijs; onder deze bewijzen verstaat de wet alleen een regterlijk vonnis of authentieke acte; gevolgelijk behoort het dagblad, dat de regering beschuldigt van de grondwet te overtreden en tot slaving daarvan geen vonnis aanvoert, te worden veroordeeld wegens laster. Wegens loon zou het nog gemakkelijker gaan. Al wat de Ministers doen, zou men zeggen, doen zij namens den Koning; die dus aantoot dat de Ministers volstrekt onbekwaan zijn, hoont den Koning, als latende hij het land door ongeschikte personen besturen.

"Dit is" — vervolgt *l'Observateur* — „hetgeen zal gebeuren indien het stelsel des *Handelsblad* aangenomen wordt. Inderdaad, zulke constitutionele ketterijen hadden wij van dat dagblad niet verwacht. Dat Holland, voor 1830, de aanspraken der regering ondersteunde, toen het belang meende te hebben om de Belgische oppositie te verpletten, — wij begrijpen het. Maar wat wij niet begrijpen, is, dat na de ontbinding van het koninkrijk der Nederlanden, de natie gezind zijn zou om het Gouvernement wapenen in handen te laten, die het eenmaal tegen haar aanwenden kan.

„Neem het stelsel des *Handelsblad* aan, en onderstel eenen halstarrigen koning, die vast besloten heeft zijne denkbeelden door te drijven; onderstel aan de andere zijde eene kamer, doordrongen van hare plichten jegens het land, en vastgesteld hebbende de inzichten der regering te bestrijden: wat zal dan de uitslag zijn der botsing tusschen de uitvoerende en de wetgevende magt (tusschen de regering en de kamer)? De Koning en zijne Ministers zich aan de verantwoordelijkheid voor hunne handelingen kunnende onttrekken, zal de kamer niet weten, wien aan te spreken. Geeft zij toe, zoo zijn de regten des lands opgecofferd: weerstaat zij, zoo zullen de prerogativen der regering worden miskend, de persoon des Konings zal aan de aanvallen der oppositie zijn blootgesteld, en de Hemel weet welke gevolgen zulk een strijd na zich slepen zal. Het stelsel van het *Handelsblad* kan Holland het bezit van den constitutionelen regeringsvorm niet verzekeren; met eene inschikkelijke kamer zal dat stelsel het despotismus invoeren; met eene onafhankelijke en door de natie ondersteunde kamer, zal het geweldige crises en buitenszettigen strijd uitlokken.

„De Heer DONKER CURTIUS verlangt, in de *Arnhemse Courant*, dat voortaan ieder burger het recht hebbe om vrijelijk zijn gevoelen te zeggen aangaande de handelingen der regering. Het *Handelsblad* verwondert zich over dat verlangen: „Bezitten wij dat recht niet? „ vraagt het. Neen, gij bezit het niet: vermits gij de ministeriële verantwoordelijkheid afwijst, die eene noodwendige voorwaarde van het recht van discussie is. Indien de Koning onschendbaar is en zijne Ministers niet verantwoordelijk zijn voor hetgeen zij op zijn bevel verrigten, zoo kunt gij hunne handelingen niet laken, zonder den blaam op hem te doen vallen; en zonder, gevolgelijk, zijne onschendbaarheid te krenken. Van de andere zijde, zoo gij u onthoudt van de blootlegging uwer afkeuring uit vrees van het hoofd des staats te kwetsen, dan doet gij afstand van het recht van discussie. In het eerste geval, geene onschendbaarheid voor den Koning, geene waarborgen van orde. In het tweede geval, geene onafhankelijkheid der pers, geene waarborgen van vrijheid.

„Bij aldien de ministeriële verantwoordelijkheid niet altijd de gelukkige uitkomsten leverde, welke men er van verwachtte, zoo bewijst dit dat de kamers somwijlen verzuimden hunne regten te doen eerbiedigen; maar het bewijst geenzins dat die verantwoordelijkheid een kwaad is, als zij ernstig wordt opgenomen.

„De Ministers van KAREL X waren verantwoordelijk, — zegt het *Handelsblad*, — en nogtans werden die Vorst en zij zelven streng gestraft, omdat zij gebruik gemaakt hadden van het recht hetwelk art. 14 der charte hun toekende." Maar dat artikel veroordeelde hun niet de ordonnanciën van 26 Julij 1830 daar te stellen. De charte kon den Koning niet geregtigen om de charte te vernietigen en om zich boven de wet te stellen. Door de constitutie te vernietigen en de regten der Franschen te miskennen, had KAREL X hen van hunne verplichtingen jegens hem ontslagen. Een dusdanige staatsgreep kon niet anders dan eene revolutie baren. Het voorbeeld, door het *Handelsblad* bijgebracht, bewijst dus niets. Het praktische nut der ministeriële verantwoordelijkheid in een regelmatig bestuur is onbetwistbaar."

Het voorbeeld door het *Handelsblad* aangevoerd schijnt ons volstrekt ongerijmd. Het zou hoogstens bewijzen, dat de ministeriële verantwoordelijkheid de kroon niet altijd dekte. Zonder de ministeriële verantwoordelijkheid, had de opstand tegen KAREL X natuurlijk evenzeer plaats gehad. En de Ministers hadden evenzeer voor hunne medewerking kunnen worden gestraft. Want al staat er niet in de grondwet geschreven, dat de ministers verantwoordelijk

zijn, zoo spreekt het van zelf dat zij, even als ieder ander burger, strafbaar zijn wegens begane misdrijven. De bewering van het *Handelsblad* dat de ministeriële verantwoordelijkheid in Frankrijk de kroon niet redde, kan in geen geval iets meer bewijzen dan wat de ontoereikendheid van een behoedmiddel in één geval, tegen de nuttigheid van dat behoedmiddel bewijst.

„Toen die verantwoordelijkheid bij ons niet bestond" — vervolgt het Brusselsche dagblad — „waren de Ministers meesters om niet in de kamer te verschijnen, en om haar de ophelderingen te weigeren, welke zij noodig hadden; de koning kon zijn *persoonlijk* gevoelen stellen tegenover dat der volksvertegenwoordiging. Heden niets dergelijks. De kamers hebben het recht om het ministerie te ontbieden; zij kunnen hun gevoelen vrijelijk blootleggen, zonder weerhoudende zijn door de vrees van hunnen blaam op den Koning te doen neder-vallen. Het *Handelsblad* lart zijne tegenstanders uit een eenig voorbeeld bij te brengen van het praktische nut der ministeriële verantwoordelijkheid. Laat het beginnen met eerst zelf een voorbeeld aan te halen van het nut der niet-verantwoordelijkheid der Ministers. Er zijn weinig politieke catastrophen, die niet tot hoofdoorzaken hadden de vermetelheid en de gevaarlijke gerustheid, welke de regering putte uit de afwezigheid van wettige verantwoorde-lijkheid."

Aan de uittarting des *Handelsblads* is overigens allergemakkelijkst te voldoen. De constitutionele regeringsvorm, met het behoedmiddel der ministeriële verantwoordelijkheid bestaat sinds eeuwen in Engeland. De ministeriële verantwoordelijkheid behoedde tot nog toe den kritieken regeringsvorm van Noord-Amerika, de eenige constitutionele regeringsvorm, waar de ministeriële verantwoordelijkheid niet bestond, die van het koninkrijk der Nederlanden, stortte in na een vijftienjarig bestaan. Fraaije reden om de niet-verantwoordelijkheid aan te raden!

„Het stelsel van het *Handelsblad* is niet nieuw," zoo besluit *l'Observateur* zijn nitmuntend artikel: „het was dat van het gouvernement der Nederlanden voor 1830: Wat waren er de uitkomsten van?"

De oproeping door den kundigen regtsgeleerde *D. Donker Curtius* tot de natie gerigt, moet gewis in het hart van ieder Nederlander, die zijn vaderland en de vrijheid lief heeft, gereedelijk weerklank vinden. Dank zij hem, die in het gewigtig oogenblik, waartoe wij naderen, de stem met zoo edel doel, met zoo grondwettige en opregt vrijzinnige taal heeft durven verheffen en ieder Nederlander indachtig gemaakt heeft, dat hij, die onder eene constitutionele regering leeft, niet alleen tot plicht heeft die regering onderdanig te zijn, maar tevens ook tot die regering mede te werken en dezelve langs alle met orde en wet niet strijdige middelen, te helpen verbeteren en volmaken. — Dat ieder dan, die door stand, opvoeding, aanleg of ondervinding iets kan bijbrengen tot toelichting der hooge staatkwestien waarover bij de herziening der grondwet staat beslist te worden, regtzinnig, onpartijdig en goetrouwig de vrucht zijner overwegingen mededeel. Onze staatsmannen en zij die als gezanten des volks over de hernieuwing van ons staatsgebouw zullen staan, zullen voorzeker volgaarne die uitboezemingen van de denkwijze en het verlangen der natie vernemen, ten einde daarnaar te kunnen inrigten het verdrag voor en namens het volk te sluiten, niet hen die geroepen worden om over hetzelfde te regeren; immers is het daarstellen of herzien eener grondwet niets anders dan de regeling der wederkeerige regten en verplichtingen van het volk en van de regering.

Hozeer geen aanspraak makende op ervaring in staatkunde, wil ik dan ook mijn gevoelen vrijmoedig over eenig punten uiten, enkel en alleen in de hoop van de aandacht te vestigen op die aangelegenheden welke mijns inziens van het meeste belang zijn.

De eerste waarborg, welke wij te verlangen hebben, en zonder welke het representatief stelsel eene gebrekkige, eene wankelende orde van zaken is, is buiten twijfel de verwezenlijking der ministeriële verantwoordelijkheid. Waar toch is de kracht der grondwet in een staat waar het opperhoofd onschendbaar is en de ministers zich achter die onschendbaarheid kunnen verschansen en buiten bereik der strafwetten blijven. Hoe vele punten van bestuur, hoe vele hoogstgewichtige kwestien, hoe vele belangrijke onderwerpen zijn niet aan de administrative magt overgelaten zonder immer het onderwerp te kunnen uitmaken van regterlijke bemoeijingen, en alle die aangelegenheden moeten noodwendig aan het insluipen van aangroeiende misbruiken, aan willekeurige handelingen bloot staan, wanneer de hoofden der departementen van algemeen bestuur, welke daarover beslissen of helpen beslissen, of de beslissingen ten uitvoer leggen, tegenover geene magt hoegenaamd voor hunne daden verantwoordelijk zijn. Waar is de waarborg des volks indien het geen middel in handen houdt om hen, die hunne magt te buiten gaan, te beteugelen; waartoe dient de grondwet wanneer dezelve niet onder alle opzichten kan gehandhaafd worden, wanneer dat heilig verdrag niet onschendbaar is, wanneer de uitvoering daarvan niet kan worden verzekerd. Wel verre van eene weldaad voor de volkeren te zijn, is eene grondwet zonder verantwoordelijkheid, de kanker der vrijheid; zij is in de hand der gouvernementen eene tooverroede waaronder de vrijheid magteloos wordt; zij is de vorm waaronder de verdrukking zich vrij en ongehinderd kan ontwikkelen. Met zoodanige grondwet in de hand en het woord vrijheid met spottende scherts op de lippen, kan men het volk alles opleggen, kan men van het volk alles vorderen zoodra slechts hetgene wordt opgelegd of gevorderd, in bepaalde bewoordingen kan omschreven worden en naar de letter van een of ander artikel der wet worden gewrongen. Krachtens zoodanige grondwet kan een gouvernement alles van het volk gedaan krijgen, maar het volk niets van het gouvernement. De grondwet eenmaal gedrukt en uitgegeven, is eigenlijk gezegd, alles afgelopen; want wie legt de grondwet uit? het gouvernement. Wie legt de grondwet ten uitvoer? het gouverne-

ment. Wie waakt over de grondwet? het gouvernement. Anders gezegd het gouvernement is zijn eigen regter, beoordeeld zijne eigene daden en is zijne eigene waarborg.

Eene grondwet zonder ministeriële verantwoordelijkheid is een volslagen onzin, een denkbeeldig iets; eene speelpop, een kinderbeld der volkeren uit spotternij toegeworpen. Wat toch is eene grondwet? Het zijn de voorwaarden onder welke een volk er in toestemt zich eene heerschappij op te leggen. — De grondwetten zijn dus daargesteld om de regeringen te betugelen, zij zijn dus gemaakt tegen de regeringen. Wat zal nu het volk gewonnen hebben wanneer hetzelfde zonder voorbehoud, zonder waarborg, zonder middel van bedwang, de uitvoering dier bedingen aan diezelfde regeringen toevertrouwt? Een verdrag met iemand sluiten en de naleving daarvan blindelings aan zijne goede trouw overlaten, zonder het middel in de hand te houden om hem daartoe te noodzaken, is eene onvergeeflijke dwaasheid. Het ware even zoo goed geen verdrag met de regeringen aan te gaan, en zich te verlaten op de goede belofte, welke iedere monarch, bij het beklimmen van den troon, aan het volk doet: immers belofte en verdrag, de naleving van het een en het ander, hangen evenzeer onbepaaldelijk van zijnen opvolgenden wil af.

Mijns inziens is het hoofdgebrek onzer staatsregeling, niet zoo zeer in de bepalingen onzer grondwet gelegen, dan wel in de uitvoering daarvan, en de weinige zorg en voorzieningen welke men genomen heeft om die uitvoering te verzekeren: het is dat punt vooral, hetwelk de aandacht onzer vertegenwoordigers tot zich moet trekken, en het onderwerp hunner bezorgdheid behoort uit te maken.

Onder die voorzieningen komt zekerlijk in de eerste plaats eene degelijke en wezenlijke verantwoordelijkheid der ministers, doch van niet minder gewigt is het stuk van conflicten, waaromtrent ik onder de menigvuldige geschriften welke de oproeping van Mr. *Donker Curtius* hebben opgevolgd, nog niets heb aangetroffen.

Het is waar, tot dusverre heeft hetzelfde geen onderwerp uitgemaakt van eenige bepaling der grondwet; intusschen is het niet te ontkennen, dat, maakt hetzelfde al niet regtstreeks deel uit van het staatsrecht, de conflicten dan toch met de uitoefening van staatkundige regten, zoowel als van burger- en burgerlijke regten, in verband staan: zeker is het dat de regeling daarvan gewigtig genoeg is, van genoeg omvang en hoog belang, om, bij het daarstellen van den grondslag van 's lands bestuur, daaraan indachtig te zijn, en zoo mogelijk voorzorgen te nemen dat de conflicten nimmer een struikelsteen kunnen worden voor onze persoonlijke bevoegdheden, onze staatkundige regten, onze burgerregten, onze eigendomsregten.

Wenschelijk ware het voorzeker dat alle verschilpunten, van welken aard ook, aan regterlijke beoordeeling en beslissing konden onderworpen worden. De ondervinding heeft het sedert eeuwen geleert, zij leert het nog dagelijks, daar alleen is bestendig regt, en, voor zoo veel in het wereldsche mogelijk is, onfeilbaarheid. Dit kan intusschen niet; doch, wat voorzeker kan, is, dat bij ons de regterlijke magt niet gedurig voor de administratieve magt behoort te wijken, dat deze laatste niet naar goedvinden tot zich neme de beslissing van een aantal verschillen in welke zij meent dat regtstreeks partij is. Zoodra er eene eigendoms kwestie bestaat tusschen partikulieren en eenig administratief kollegie, zoodra er verschil ontstaat over de handelingen van eenig administratief ambtenaar, over de regtmaticheid of onregtmaticheid van dezen of genen administratieve maatregel, kan er een conflict opgeworpen worden. Wie verklaart dat het conflict bestaat en gehandhaafd wordt? De Koning. Wie beslist de kwestie verder? De Koning. En op welke wijze? na verhoor van de administratieve ambtenaren en kollegien die het conflict geïntroduceerd hebben, dat is te zeggen, dat het verschil kan beoordeeld worden met verhoor van slechts éne der partijen, zonder dat er acht behoeft te worden op den ten alle tijde onschendbaar beschouwden regel: *audi et alteram partem*. Het is waar de Koning hoort den raad van state, doch hij hoort die ook slechts en handelt naar goedvinden: en die raad van state is een louter administratief kollegie, dezelve oordeelt op de ingediende stukken, zonder dat het, zoo als in een naburig land, partijen vrij staat daar het verschilpunt over en weder bij tegenspraak te komen toelichten. Kortom, het conflict wordt opgeworpen; de belanghebbende kan zijne bezwaren bij rekest indienen, en voorts hoort of ziet hij daarvan verder niets, de zaak wordt buiten hem geheel behandeld, hij weet niet wat men tegen hem en zijne bezwaren inbrengt en kan daarop dus niet antwoorden, hij is inmiddels weerloos en magteloos, alle zijne regten zijn zonder kracht, en hem blijft niets overig dan geduldig de beslissing af te wachten en zich daarmee te vergenoegen, hoedanig dezelve dan ook zijn moge, want zij is zonder beroep. Welke de gevolgen van zoodanig eene inrigting kunnen zijn, behoeft geene ontwikkeling; aan welke misbruiken, aan welke willekeurigheden zulks de weg baant is niet te overzien.

Ik herhaal het, in hoop dat onze vertegenwoordigers het met mij zullen inzien, hoe goed, hoe volmaakt, hoe wijs onze grondwet moge zijn of worden, dezelve is niet veilig wanneer er omtrent de uitvoering geene meerdere voorzorgen genomen worden; 's volks vrijheden en regten zijn zonder waarborg, dezelve kunnen van dag tot dag verkort worden, en niets verzekert ons, dat in de toekomst zulks niet gebeure. Zonder de ministeriële verantwoordelijkheid, met de tegenwoordige regeling der conflicten, en met de overgrootte magt en bevoegdheid van besluiten te nemen en wetsdispensaties te verleenen, is de grondwet eene hersenschim, eene instelling zonder kracht, zonder duurzaamheid.

v. v. v.

ADVERTENTIEN.

De ondergeteekende heeft de eer het geëerd Publiek bekend te maken dat hij 's wekelijks te rekenen van Woens-

dag den 11den dezer Maand, Maandags, Woendags en Vrijdags 's morgens om vijf uren met eene VOLKSCHUIT zal varen van 's Bosch, op Weert en Maastricht, en op die zelfde dagen van Maastricht naar Weert en van daar naar 's Bosch te vertrekken des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags des morgens ten vijf ure.

's Bosch den 8sten September 1839.

J. R. VAN CALKER.

NEDER EN MIDDEN RHIJN STOOMVAART MAATSCHAPPIJ.
De Stoombooten dezer onderneming varen tusschen Rotterdam, Dusseldorp en Mainz, (in begrepen de tusschentiggende plaatsen,) zoowel in Nederland als Duitschland, als volgt:

D A G E L I J K S:

Uitgezonderd Dingsdag van Dusseldorp en Woensdag van Emmerik naar Rotterdam, Donderdag van Rotterdam en Vrijdag van Emmerik naar Dusseldorp.

O P W A A R T S:

Van Rotterd. naar Nijmegen en Emmerik 's morgens ten 7 ure.
" Emmerik naar Dusseldorp 's morgens . . . " 7 "
" Dusseldorp naar Coblentz des avonds . . . " 11 "
" Coblentz naar Mainz des 's morgens . . . " 7 "

A F W A A R T S:

Van Mainz naar Dusseldorp des morgens . . . ten 6 ure.
" Dusseldorp naar Emmerik en Nijmegen des avonds . . . " 11½ ure
" Nijmegen naar Rotterdam des morgens omstreeks . . . " 10 ure.

Verdere inlichting bij de onderscheidene Agenten.

VERKOOPING

VAN

O N R O E R E N D E G O E D E R E N

ONDER

ROSMALEN EN BERLICUM.

LEENDERT CORNELIS VAN DE VEN Junior, openbaar Notaris residerende te 's Hertogenbosch, zal voor zijne Principalen in het openbaar openen en Verkoopen:

ONDER ROSMALEN.

1e. Koop. Eene BOUWHOEVE, genaamd Heer- en Bèek, met derzelve HUIZINGE, STAELEN, SCHUREN en andere GEBOUWEN, HOVEN en ERVE, staande en gelegen onder Rosmalen aan den Straatweg van 's Bosch op Grave, Kad. Sectie F. No. 1166 tot en met 1169, groot 49 Roeden 70 Ellen.

Met andere Koopen Verhuurd voor f 280,00 Jaarlijks, tot 1842 aan HENDRIK PIET GLOUDEMANS.

2e. Koop. Zeven Perceelen zoo DENNENBOSCH als HAKHOUT en TEELLAND met derzelve VOORPOOTINGEN, gelegen aldaar, als: 26 Roeden 80 Ellen DENNENBOSCH, Kad. Sectie F. No. 1162.

1 Bunder 6 Roeden 30 Ellen TEELLAND, genaamd Cassestreep, Kad. Sectie F. No. 1163.

1 Bunder 25 Roeden 70 Ellen TEELLAND genaamd de Schuurakker, Kad. Sectie F. No. 1164.

89 Roeden 80 Ellen TEELLAND, Kad. Sectie F. 1165.

90 Roeden 30 Ellen HAKHOUT, Kad. Sectie F. No. 1170.

Twee Perceelen TEELLAND, genaamd den Grooten en Kleinen Bazelaar, Kad. Sectie F. No. 1171 en 1172, groot 1 Bunder 50 Roeden 10 Ellen.

En een Perceelje VOORPOOTING, Kadastiaal bekend Sectie F. No. 1161.

Het Teelland met den eersten Koop verhuurd tot Oogst Stoppelbloot 1842.

De twee vooromschreven koopen zullen in Massa en afzonderlijk worden geveild.

3e. Koop. Drie Perceelen TEELLAND, ter plaatse genaamd Nieuwe Erren, groot 89 Roeden 60 Ellen Kad. Sectie D. No. 15, 16 en 17.

Met den 1e. Koop Verhuurd tot Oogst Stoppelbloot 1842.

4e. Koop. Twee Perceelen TEELLAND met HOUTGEWASSEN aldaar, Kad. Sectie D. No. 18 en 19, groot 18 Roeden 40 Ellen, en twee Perceelen HAKHOUT aldaar, Kad. Sectie D. No. 20 en 21 groot 1 Bunder 7 Roeden 50 Ellen.

5e. Koop. Een HUIS met ERF, SCHUUR, HOF en TEELLAND met VOORPOOTING, aan den Straatweg, groot 80 Roeden 58 Ellen Kad. Sectie D. No. 10, 11, 12, 13 en 14.

6e. Koop. Zeven Perceelen TEELLAND en HAKHOUT, ter plaatse genaamd Nieuwe Erren, groot 1 Bunder 33 Roeden 90 Ellen, Kad. Sectie D. No. 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 en 10.

7e. Koop. Zeven Perceelen TEELLAND met HOUTGEWAS, aldaar, groot 2 Bunders 62 Roeden 40 Ellen Kad. Sectie D. No. 22, 25, 26, 27, 28, 29 en 30.

Met den 1ste Koop Verhuurd tot Oogst Stoppelbloot 1842.

8e. Koop. Vijf Perceelen ROSCH, gelegen aldaar, groot 2 Bunders 23 Roeden 30 Ellen, Kad. Sectie D. No. 23, 24, 31, 32 en 33.

- 9e. Koop. Negen Perceelen 200 H A K H O U T, en opgaande B O O M E N als T E E L L A N D, in den Varkenshoek, groot 1 Bunder 24 Roeden 34 Ellen Kad. Sectie E. 389 tot en met 396 en 400.
- 10e. Koop. Drie Perceelen T E E L L A N D aldaar, groot 60 Roeden 70 Ellen Kad. Sectie E. 397, 398 en 399. Met den 1sten Koop Verhuurd tot Oogst Stoppelbloot 1842.
- 11e. Koop. Elf Perceelen T E E L L A N D en H A K H O U T aldaar, groot 2 Bunders 91 Roeden 80 Ellen Kad. Sectie E. 401 tot en met 411.
- 12e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, in de Tweeberysche Streepen, groot 62 Roeden 60 Ellen Kad. Sectie E. No. 148.
- 13e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D aldaar met een H O U T B O S C H J E, te zamen groot 68 Roeden, Kad. Sectie E. No. 149 en 150.
- 14e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D en een dito S C H A A R H O U T aldaar, groot 1 Bunder 15 Roeden 30 Ellen, Kad. Sectie E. No. 151 en 152.
- 15e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D aldaar, groot 1 Bunder 32 Roeden 60 Ellen kad. Sectie E. No. 157. Met den 1sten Koop Verhuurd tot Oogst 1842.
- 16e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, in de Lange Heide, groot 1 Bunder 25 Roeden 30 Ellen Kad. Sectie E. No. 197, 198 en 199.
- 17e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D met H O U T G E W A S, in de Lange Heide, groot 77 Roeden 80 Ellen, Kad. Sectie E. No. 204.
- 18e. Koop. Een Perceel dito met H O U T G E W A S aldaar, groot 85 Roeden 40 Ellen, Kad. Sectie E. No. 208.
- 19e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D met V O O R P O O T I N G van Eiken B O O M E N, genaamd Steene Kamers Akkertje, bij de Steene Kamer, groot 1 Bunder 7 Roeden 10 Ellen Kad. Sectie E. No. 293.
- 20e. Koop. Een Perceel W E I L A N D aldaar, genaamd Steene Kamers Kampke, groot 1 Bunder 42 Roeden 50 Ellen, en een Perceel beplant met B O O M E N aldaar, Kad. Sectie E. No. 291 groot 35 Roeden 70 Ellen. Het Weiland met den eersten Koop Verhuurd tot half Maart 1842.
- 21e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, omplant met S C H A A R H O U T, genaamd Jantjesland, groot 1 Bunder 2 Roeden 80 Ellen, Kad. Sectie E. N. 349.
- 22e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D met H O U T W A S, in den Molenhoek genaamd Molenkampje, groot 50 Roeden 20 Een, Kad. Sectie F. N. 99.
- 23e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, met H O U T W A S, in den Kerkenhoek genaamd het Hattenboschakkertje groot 57 Roeden Kad. Sectie F. No. 312.
- 24e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, nabij de Pastorij genaamd de Kromme Stukken, groot 61 Roeden 40 Ellen Kad. Sectie F. No. 368.
- 25e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D met H A K H O U T, aan het Kattenbosch, groot 2 Bunders 60 Roeden 80 Ellen, Kad. Sectie F. No. 537 en 538.
- 26e. Koop. Een Perceel B O U W L A N D met V O O R P O O T I N G van Zwarte Eiken B O O M E N, en omplant met S C H A A R H O U T, genaamd de Mussastreep, groot 64 Roeden 60 Ellen, Kad. Sectie F. No. 706.
- 27e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D met Eiken B O O M E N en S C H A A R H O U T, genaamd het Sprokkelbosch, groot 34 Roeden 98 Ellen, Kad. Sectie F. No. 832 tot en met 835.
- 28e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, op het Garstveld, groot 16 Roeden 60 Ellen, Kad. Sectie A. N. 535.
- 29e. Koop. Een Perceel H O O I L A N D, in de Vliert genaamd de Geuzenkamp, groot 3 Bunders 41 Roeden 30 Ellen, Kad. Sectie E. No. 56. Met den eersten Koop Verhuurd tot 10. Januarij 1842.
- ONDER BERLICUM.
- 30e. Koop. Een Perceel H O O I of W E I L A N D in de Hasselsche Kampen, genaamd Uling ten plaalse genaamd Wamborg, groot 2 Bunders 46 Roeden 30 Ellen, Kad. Sectie A. No. 301. Met den eersten Koop Verhuurd tot 10. Januarij 1842.
- 31e. Koop. Een Perceel H O O I of W E I L A N D, nabij de Englandsche Brug, genaamd de Hasselsche Kampen, groot 3 Bunders 45 Roeden 90 Ellen, Kad. Sectie A. No. 293 en een Perceel H O O I L A N D aldaar, groot 1 Bunder 38 Roeden 60 Ellen, Kad. Sectie A. No. 292.
- 32e. Koop. Een Perceel T E E L L A N D, in het Laar genaamd de Voorheij bij Belverenboom met H O U T G E W A S S E N groot 51 Roeden 20 Ellen Kad. Sectie E. No. 50, en een Perceeltje H A K H O U T, groot 10 Roeden 50 Ellen, Kad. Sectie E. No. 51.
- 33e. Koop. Twee Perceelen T E E L L A N D, omplant met S C H A A R H O U T in de Loofaart, genaamd de

Konstabelstreepen groot 66 Roeden 63 Ellen, Kad. Sectie B. No. 52 en 53.

B O O M E N O P 'S R I J K S G R O N D, ONDER ROSMALEN.

- 34e. Koop. De Eiken en Kanadasche P O P U L I E R- B O O M E N, staande ter wederzijden van den Steenweg op Grave, ter lengte van omtrent 2000 Ellen, te rekenen van het Oostelijk einde van het Erf der Verkoopters tot omtrent Hintham, met de deswegens bestaande vergunning van beplanting.

Alles breeder bij gedrukte Billetten omschreven.

Deze Verkoop zal geschieden Provisioneel op Woensdag den 25sten September, en Finaal op Woensdag den 9den October 1839, beide dagen des namiddags ten vijf ure, in het Oud Stads Koffijhuis bewoond bij F. M. HOHMANN te 's Hertogenbosch.

GRANENMARKT.

Te Amsterdam van Maandag den 9den September.

Tarwe aan gebruikers met redelijken handel, 128 p. j. b. Poels. f 365; 129 p. b. dito f 360; 126 p. roode Konigsb. f 350; 127, 128 p. dito dito f 340; 124 p. j. b. Poels f 333; 130 p. n. Bovenl. f 330; 128 p. Kuf. f 390; 123, 124 p. j. Norder f 310, 315; 130 p. j. Holst f 360.

Rogge goed prijshoudend en minder ter veil; 119, 120 p. Pruis. f 160, 162; 119 p. Pruis. Pommer, f 160, 120 p. n. Overijs. f 175; 119 p. Riga f 162.

Garst in een doen, 100 p. Vr Zomer f 140; 96 p. Groning. Winter f 146.

Haver prijshoudend, 91 p. fijn f 125; 80 p. oude Voer, f 99, 100, 102.

Bockweit bij gerijven hooger verkocht; 114 p. j. Geld. f 225; 112 p. Vlaams f 220.

Koolzaad in een doen; Bet. 50 p. vl.; Gron, 45 p. vl.; oud Elve 41 p. vl.

Lijnzaad in een doen; 108 p. Kon. f 240; 104 p. dito f 230.

Raapolie bleef iets op het najaar iets slaauwer, en op Mei met veel vraag: per 61w. f 33; Vlieg. f 31½ a 32; Oct. f 31½ a ½; Nov. en Dec. f 32 a 31½; Mei 1840 f 32½.

Lijnolie per 61w f 28½; Vliegend f 27½ a 28; Hennep-Olie per 61w f 34; Vliegend f 33.

Raapkoeken f 63 a 66, Lijnkoeken f 8½ a 9½.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Dingsdag 10den September. 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 53½, 54, Dito 5 pCt. 101½, Karsb. f 26½, 1½, Am. Synd. 4½ pCt. 95½, 96, Handelsm. 172½, Oost-Indie. 5 pCt. 99½, Ardoin van 85 p. st. 25½, ¼, ½, ¾, Passive 6½, 7½, ¼, Fr. Uitgest. 7½, 8, ½; ¼.

SCHIEDAM den 9den September.

Jonever het Nederl. Vat, zonder Fust. . . f 22, 25 } Zonder de Behating.
Amst. Proef. het Nederl. Vat zonder Fust. . . - 25, 00 }

Latere Berigten.

PARIS, den 9den September.

TELEGRAPHISCHE BERICHTEN.

Bayonne den 8den September.

De Generaal Kommandant der 20ste divisie aan den Minister van Buitenlandsche zaken.

Den 6den hebben vijftig hoofd-officieren en andere personeeljes behoorende tot het hof van don Carlos en zestig subalterne officieren, een groot getal aanzienlijke vrouwen en de aartsbisschop van Cuba de wijk naar de Aduldes genomen. Andere werden verwacht.

Straatsburg den 8den September.

De Prefect van den neder Rhyt aan den Minister van binnenlandsche zaken.

Men meldt mij uit Bazel van den 7den. Eene volksbeweging waarin vier personen gedood en zeven geklesseerd zijn, heeft het Gouvernement van Zurich doen besluiten om deszelfs ontslag te nemen. Een provisioneel gouvernement, zamengesteld uit vier leden van den ontbonden raad en drie nieuwe leden heeft de teugels van het bestuur tot aan de nieuwe verkiezingen in handen genomen; dit alles heeft gisteren morgen plaats gehad. Des avonds was de rust hersteld.

Madrid den 8den September.

De Koningin heeft de Cortes met eene lange toespraak, welke echter geenen diepen indruk gemaakt heeft, geopend. Men zegt dat eene zeer beduidende paragraaf over het werk der begonnene bevestiging in de troonrede ingelascht was, maar dat depeches van den generaal Repartero, die minder gunstig dan de vorige waren, het ministerie dezelve heeft doen wijzigen en veranderen.

De paragraaf betrekkelijk de oorlogsaangelegenheden is aldus vervat:

De oorlogsoperaties bevinden zich in den besten staat. De vijand verdeeld en tot zijne natuurlijke verschanningen terug gebracht, heeft een groot gedeelte van zijn grondgebied, hetwelk hij sedert langen tijd bezet heeft, en waarvan hij overvloedigen onderstand van menschen en levensmiddelen trok verloren.

De betrekkingen met de bevriende Mogendheden van het viervoudig verbond zijn in den voldoende staat en leveren dagelijks nieuwe blijken van belangstelling in de zaak die wij verdedigen op. De andere naties die de regten mijner dochter erkend hebben, geven mij stellige bewijzen eener onveranderlijke vriendschap; zij die deze erkenning uitgesteld hebben, zien zonder vijandelijkheden den loop van onzen strijd aan. De staat der openbare inkomsten is zoodanig als de voortdrijving van den oorlog zulks toelaat. Het nationaal crediet is daardoor geschokt geworden, doch mijn gouvernement zal alle pogingen aanwenden om hetzelve te verbeteren.